

OBSAH

OBSAH	3
Seznam použitých zkratek	6
PŘEDMLUVA	7
ČÁST PRVÁ: PRÁVNICKÁ OSOBA – POHLED INSTITUCIONÁLNÍ	9
I. Diskurz o institutu právnické osoby	10
I.1 Obecně o diskurzu a jeho aktérech	10
I.2 Právní věda jako aktér diskurzu o právnických osobách	11
I.2.1 Obecný pohled	11
I.2.2 Právní věda – aktér diskurzu jako neuchopitelné „fluidum mysticum“?	14
I.3 Další aktéři diskurzu	15
I.3.1 Recipienti právních norem	15
I.3.2 Advokáti, notáři a další praktikující právníci	17
I.3.3 Soudci a jejich judikatura	18
I.3.4 Tvůrci nové legislativy	18
I.3.5 „Prostory,“ v nichž se diskurz odehrává	19
I.4 Věcné okruhy diskurzu o právnických osobách v ČR	20
II. Právnická osoba: terminologie	21
II.1 Subjekt	22
II.1.1 Obecně	22
II.1.2 Subjekt v právu	23
II.1.3 Pojetí subjektu ve starší doktríně	29
II.1.4 Pojetí subjektu v této práci	33
II.2 Subjektivita	38
II.3 Osoba	40
II.3.1 Obecně	40
II.3.2 Osoba v právu	47
II.4 Osobnost	48
II.4.1 Obecně	48
II.4.2 Osobnost v právu	50
II.5 Subjekt a osoba, subjektivita a osobnost – synonyma?	53
III. Právnická osoba	54
III.1 Výraz „právnická osoba“	54
III.2 Velké teorie o právnické osobě v 19. a 20. století	56
III.2.1 Obecné souvislosti	56
III.2.2 Teorie fikce	59
III.2.3 Právnická osoba jako antropomorfismus?	63
III.2.4 Teorie reality	65

III.3	Právnícká osoba: fikce či realita?	66
III.3.1	Stanovení výchozích axiomat	67
III.3.2	Entity jako způsobilí nositelé práv a povinností	70
III.3.2.1	Obecně (entita, substance, substrát)	70
III.3.2.2	Entity a jejich existence dle obecného řádu myšlenkového	72
III.3.2.3	„Existence“ v právu	73
III.3.2.4	Syntéza	75
III.4	Závěry	80
III.4.1	Obecně	80
III.4.2	Právnícká osoba – obsah pojmu	84
ČÁST DRUHÁ: PRÁVNICKÁ OSOBA – POHLED DE LEGE LATA		87
IV.	Právnícká osoba v dřívějším českém právu	88
IV.1	Obecně	88
IV.2	Obecný zákoník občanský	89
IV.3	Osnova československého občanského zákoníku (1937)	92
IV.4	Exkurz: „právnícké osoby“ v římském právu	94
IV.4.1	Korporace	94
IV.4.2	Nadace	98
IV.4.3	Shrnutí	101
IV.5	Ještě jednou k § 26 a 646 o.z.o.	102
IV.6	Občanský zákoník z roku 1950	104
V.	Právnícká osoba v současném občanském zákoníku a v dalších právních předpisech	107
V.1	Právnícká osoba v občanském zákoníku podle znění z roku 1964	107
V.2	Právnícká osoba (nejen) v současném občanském zákoníku	109
V.2.1	Obecně	109
V.2.2	Podmínky pro přiznání způsobilosti k právům a povinnostem u entit odlišných od člověka	110
V.2.2.1	Kreace entity zákonem stanoveným způsobem	110
V.2.2.2	Připojení jednatelského ústrojí – vznik druhotné entity	111
V.2.2.3	Další podmínky. Shrnutí	114
V.2.3	Hlavní druhy entit, které mohou nést de lege lata práva a povinnosti	118
V.2.4	Exkurz k právní povaze státu	124
V.2.4.1	Obecně	124
V.2.4.2	Orgány státu	127
V.2.4.3	„Pokud stát vystupuje jako účastník právních vztahů, je právníckou osobou“	127

VI.	Právnícká osoba v návrhu nového kodexu soukromého práva	128
VI.1	Obecně	128
VI.2	Ustanovení § 25 návrhu poprvé: „Právnícká osoba je organizovaný útvar ...“	130
VI.3	Ustanovení § 25 návrhu podruhé: „jež za právníckou osobu prohlásí nebo uzná zákon“	131
VI.4	Úprava jednotlivých druhů právníckých osob	133
VII.	Moderní trendy ve vývoji institutu právnícké osoby v evropském kontextu	136
VII.1	Obecně	136
VII.2	Eroze konceptu právnícké osoby jako samostatného subjektu	137
VII.3	Vlivy evropské integrace	139
VII.4	Shrnutí	141
	ČÁST TŘETÍ: PRÁVNICKÁ OSOBA – POHLED DEMYSTIFIKAČNÍ	145
VIII.	Závěr	146
VIII.1	Právní subjektivita a právnícká osoba – vzájemný vztah pojmů	146
VIII.2	Právnícká osoba – definiční znaky	148
VIII.3	Právní subjektivita entit odlišných od člověka a její rozsah	154
	Místo doslovu	158
	SEZNAM POUŽITÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ A JUDIKATURY	159
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	161